



Tegen: VVD, CON  
Voor: Rest

Agendanr.: 18  
Voorstelnr.: RB2011084  
Onderwerp: Bestuursakkoord 2011-2015

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 24 mei 2011

#### Beknopt voorstel

In te stemmen met het besluit van het college om niet in te stemmen met het bestuursakkoord 2011 - 2015 tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 8 juni a.s., tenzij er een adequate reservering wordt opgenomen in de Rijksbegroting om de compensatie van de Wet Werk naar Vermogen snel en effectief uit te keren.

#### Toelichting

Op 21 april jl. heeft de VNG het onderhandelingsakkoord dat het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen hebben gesloten aan de leden voorgelegd. De formele besluitvorming over dit document volgt via een stemming tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 8 juni a.s.

Dit advies gaat in op de consequenties voor de gemeente van de diverse onderdelen van het bestuursakkoord.

De complete tekst van het bestuursakkoord is als op de site van de VNG terug te vinden.

#### **Toelichting op bestuursakkoord**

Het op 21 april jl. gepresenteerde onderhandelingsakkoord bestaat uit 8 hoofdstukken en een bijlage met een overzicht van de financiële toezeggingen van het kabinet.

#### **Ad. 1 Preambule**

In de preambule staan de algemene bepalingen, zoals vrijheid in de uitvoering voor gemeenten, beperkte verantwoordingslasten en goede wetgeving.

*Hierover zijn geen opmerkingen.*

#### **Ad. 2 Profielen overheden**

In hoofdstuk 2 wordt in het algemeen ingegaan op de rollen en taken van de verschillende overheden.

*Hierover zijn geen opmerkingen.*

#### **Ad. 3 Bestuurlijke verhouding, omgangsvormen en bestuurskracht**

In dit hoofdstuk van het akkoord staan de afspraken over de Code Interbestuurlijke Verhoudingen uit 2004. Sinds het sluiten van deze code is er vooruitgang geboekt bijvoorbeeld op het terrein van beleidsvrijheid en sturing. Om die reden zijn de omgangsvormen geherformuleerd. Deze herformulering en de overige afspraken in het akkoord komen in de plaats van de Code interbestuurlijke verhoudingen.

*Hierover zijn geen opmerkingen.*

#### **Ad. 4 Vermindering van de regeldruk en controletoren**

In het kader van de vermindering van de regeldruk voor burgers, bedrijven, instellingen en medeoverheden wordt een aantal afspraken gemaakt. Het betreft:

- vermindering van de gezamenlijke administratieve lasten van Rijk en medeoverheden voor burgers en bedrijven met minimaal 5% per jaar vanaf 2012;

- tijdige betaling van facturen door de overheid (als onderdeel van de uitvoeringsagenda verbetering dienstverlening);
- interbestuurlijke denktank om knelpunten bij de uitvoering van bestaande wetgeving in de decentrale praktijk op te lossen en samenlopende regelingen te stroomlijnen;
- Het streven naar het creëren van een overzichtelijk, eenvoudig en samenhangend stelsel van het omgevingsrecht om te komen tot betere en snellere besluitvorming, heldere verantwoordelijkheden, tegen lagere kosten;
- er komen nieuwe spelregels om interbestuurlijke informatie te beperken tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor ieders verantwoordelijkheid.

*Over bovenstaande afspraken zijn geen opmerkingen.*

### **Ad. 5 Financiële verhoudingen**

De uitdaging van het op orde brengen van de overheidsfinanciën worden als een gezamenlijke opgave bij Rijk en medeoverheden neergelegd.

#### *Gemeentefonds en provinciefonds*

De normeringssystematiek 'samen trap op, samen trap af' wordt met ingang van 2012 weer in werking gesteld, waarbij 2011 als startpunt geldt.

In de voorjaarsnota van het Rijk en de meicirculaire volgt actualisatie van de cijfers. De meicirculaire wordt op 31 mei a.s. verwacht. Op de financiële gevolgen voor Heerhugowaard van deze afspraak wordt in ieder geval in het raadsvoorstel behorende bij de documenten raad 30 juni 2011 teruggekomen. Indien de circulaire op tijd verschijnt zult u nog over de effecten van de meicirculaire voor het VNG congres worden geïnformeerd.

Op voorhand wordt nu gemeld dat de in het bestuursakkoord genoemde groei van het nominaal accres van € 650 mln. geen rekening houdt met eventuele loon- en prijsstijgingen. Concreet betekent dit dat een positieve ontwikkeling van loon- en prijsstijging met 2% per jaar ondanks deze positieve ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds leidt tot een tekort op de begroting van Heerhugowaard van ca. € 0,5 mln per jaar.

#### *Lokale lasten*

Het lokale belastinggebied zal gedurende deze kabinetsperiode niet worden gewijzigd, met het voorbehoud van de Kamermotie over de afschaffing van precariobelasting. De macronorm van de OZB blijft in stand.

#### *EMU saldo*

De bestuurlijke afspraken zoals die zijn terug te vinden in de bijlage van de brief van 15 september 2009 worden herbevestigd (0,5% van het BBP is het plafond voor het EMU tekort voor de medeoverheden).

#### *Wet FIDO/ Ufdo*

Na het afsluiten van het bestuursakkoord zal een onderzoek starten naar de toereikendheid van de in de wet FIDO opgenomen kasgeldlimiet en de renterisiconorm of deze in het licht van de diverse decentralisaties toereikend zijn.

#### *Geldstromen Rijk- gemeenten*

In het voorliggend bestuursakkoord is een aantal drietal decentralisatiemaatregelen (AWBZ, jeugdzorg en werken naar vermogen) voorgesteld. De verdeelmodellen voor de middelen moeten nog worden ontwikkeld. De (mogelijk) nadelige herverdeeeffecten worden gemaximeerd op € 15,00 per inwoner. Deze herverdeeeffecten staan los van de kortingen die het Rijk als gevolg van de decentralisaties wil doorvoeren. Hoe de verdeling van de beschikbare middelen voor Heerhugowaard zal uitpakken is op dit moment dus nog niet te zeggen.

#### *Terugdringen administratieve lasten en controlelasten financiële functie*

Het Rijk en de medeoverheden willen komen tot vermindering van de controlelasten van de financiële functie en de administratieve lasten onder meer door een evaluatie van de SiSa en mogelijke vervanging van de accountantsverklaring op het gebied van de rechtmatigheid door een rechtmatigheidsverklaring van het bestuur.

*RUD's*

De extra doelmatigheidskorting van € 100 miljoen op het gemeentefonds in verband met de vorming en het functioneren van de RUD's waarover werd gesproken o.a. in het regeerakkoord is van tafel.

*Afvalfonds*

De Rijksbijdrage aan het afvalfonds wordt stopgezet. Daar staat tegenover dat het Rijk zorgt voor een sluitende regeling productenverantwoordelijkheid, zodat het inzamelingsstelsel voor verpakkingsafval blijft draaien en de gemeenten vergoed blijven worden voor de taken en diensten die zij voor het bedrijfsleven uitvoeren.

**Ad. 6 Decentralisaties**

De verdergaande decentralisatie van taken van gemeenten brengt vragen met zich mee hoe de aansturing en uitvoering van die taken georganiseerd worden. Doen we dat als gemeente zelf of zoeken we schaalvergroting door samenwerkingsvormen met andere gemeenten regionaal of bovenregionaal. Hier ligt op zowel bestuurlijk als ambtelijk vlak een behoorlijke opgave. Vanuit hun regierol krijgen de gemeenten met nieuwe uitvoerders te maken krijgen, die nu op een andere wijze worden aangestuurd. De gemeenten zullen zich moeten bezinnen op waar de regie kan worden gepakt en waar niet. Het veranderproces dat met deze decentralisaties gepaard gaat zal veel energie vergen en de keuzes zullen flinke consequenties hebben voor onze organisatie. Het is daarom van belang om tijdig te anticiperen op de maatregelen uit het bestuursakkoord en dit te betrekken bij de visieontwikkeling van onze organisatie.

Daarnaast wordt macro ca. € 2 miljard aan bezuinigingen bij de gemeenten neergelegd. Door het bestuursakkoord hebben de gemeenten zicht hoe dit macro uitpakt. Bij afwijzen van het bestuursakkoord voert het Rijk de bezuinigingen ook door. Hierop hebben de gemeenten dan geen grip. Daarnaast wordt in het bestuursakkoord ook een evaluatie- en monitorafspraken gemaakt. Ook hiervoor geldt dat bij het afwijzen van het bestuursakkoord de gemeenten hier geen grip meer op hebben.

Er worden echter ook kansen gezien door nu reeds te anticiperen op de maatregelen uit het bestuursakkoord.

**6.1 Werken naar vermogen***Wetsvoorstel*

De Wet werken naar vermogen (WWNV) wordt een brede voorziening met zoveel mogelijk gelijke rechten, plichten en arbeidsmarktkansen voor mensen met arbeidsvermogen die nu nog gebruikmaken van de verschillende regimes van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet werk en bijstand (WWB), Wet investeren in jongeren (WIJ) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong).

De uitkeringsvoorwaarden, financiering, ondersteuning en uitvoering van deze regelingen worden met de nieuwe wet zoveel mogelijk gelijk getrokken. De invoering van de wet is uitgesteld tot 2013.

*Constateringen:*

- De regering is voornemens de uitvoering van de WWNV geheel bij gemeenten neer te leggen, wat betekent dat gemeenten er taken bij krijgt. Er is echter geen invoeringsbudget vrijgemaakt voor gemeenten.
- De regering heeft al aangekondigd fors te korten op het participatiebudget dat dient om werkzoekenden aan de slag te helpen.
- Tevens laat het I-deel, als onderdeel van het budget BUIG, een ernstig tekort zien.
- De invoering van de WWNV en de daaraan gekoppelde veranderingen in de toegang tot de Wajong gaan gepaard met een forse financiële taakstelling op het re-integratiebudget en op de WSW.
- Er blijft nog maar 1/3 (van 90.000 naar 30.000 plaatsen) van het aantal beschutte werkplekken over voor de moeilijkste doelgroep. De mensen die niet meer voor de WSW in aanmerking komen moeten gere-integreerd worden. Hetzelfde geldt voor de Wajongers.

Deze zijn moeilijk te plaatsen in de arbeidsmarkt, met weinig geld en afhankelijk van werkgevers. De kans bestaat dat deze mensen in de kaartenbak van de WWB terecht komen.

- Onduidelijk is of bestaande regelingen WWB, WIJ, WSW en Wajong in het geheel opgaan in één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Zoals het er nu naar uitziet blijven de WSW en Wajong bestaan voor respectievelijk "beschut werkenden" en 100% arbeidsongeschikte wajongers.

*Reactie op het wetsvoorstel:*

- Dat er één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt komt, wordt als positief ervaren.
- De extra taken kunnen zonder voldoende budget niet adequaat uitgevoerd worden door de gemeenten;
- De aangekondigde bezuinigingen op het participatiebudget en budget BUIG betekenen al een herbeoordeling (d.w.z. dure of langlopende trajecten worden niet meer ingezet) van de voorzieningen voor bepaalde doelgroepen.
- De regeling moet leiden tot inkomenszekerheid en arbeidsparticipatie voor die doelgroepen die nu vallen onder de regelingen WWB, WIJ, WSW en Wajong, en niet tot uitsluiting van enkele doelgroepen.
- Er moet daadwerkelijk sprake zijn van één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt; een knip in de regeling leidt tot verschillen in de uitvoering.

*Financiële consequenties herstructurering WSW voor Heerhugowaard*

In onderstaande tabel is een eerste inschatting opgenomen van de kosten waarmee Heerhugowaard rekening dient te houden i.v.m. de herstructurering van de WSW. In het bestuursakkoord is een bedrag van € 400 mln. opgenomen voor herstructurering van de SW-bedrijven. De VNG heeft geraamd dat dit € 690 mln. zou moeten zijn. Hiervoor dient voor 1 januari 2012 een herstructureringsplan te zijn opgesteld. De verwachting is dat de bijdrage uit het fonds onvoldoende groot is om de extra lasten voor Heerhugowaard te compenseren. Op basis van deze eerste ramingen zullen de extra lasten, rekening houdend met een aandeel uit het herstructureringsfonds, voor Heerhugowaard tussen de € 0,8 mln en € 1,8 mln. bedragen. Daarnaast zullen de structurele lasten voor Heerhugowaard met ca. € 0,7 mln toenemen. Dit komt bovenop de mogelijke herverdeeffecten (zie hierboven onder 5) en de bezuinigingen op het participatiebudget en de wet BUIG.

	Incidenteel (x 1 mln)		Structureel (x 1 mln)
Herstructurering WSW bedrijf	€ 1,4 -	€ 2,0	
Afbouw reïntegratieactiviteiten	€ 0,2-	€ 0,6	
Tekort rijkscompensatie loonkosten t.o.v loonontwikkeling			€ 0,6- € 0,8
Aandeel herstructureringsfonds	€ 0,75		

Bovenstaande risico's kunnen worden beperkt indien een adequate reservering wordt opgenomen in de Rijksbegroting om de compensatie van de Wet Werk naar Vermogen snel en effectief uit te keren. Hiermee wordt een latere discussie over de Rijksbegroting voorkomen en wordt de financiële onzekerheid beperkt.

*Voorstel:*

Door de verwachte tekorten op het participatiebudget en budget BUIG, waardoor al minder cliënten geholpen kunnen worden, wordt verwacht dat juist de mensen die gemeentelijke hulp en bijstand nodig hebben, de dupe worden van de nieuwe wetgeving. Het voorstel is:

- niet akkoord te gaan met overheveling van taken richting gemeenten, tenzij voldoende budget;
- niet akkoord te gaan met de invoering van de nieuwe regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt als (delen van) de andere regelingen blijven bestaan;

- in de VNG uit te dragen het bestuursakkoord niet te tekenen voordat in het akkoord aan bovenstaande punten recht wordt gedaan.

Op 13 mei is bekend geworden dat de VNG voor de algemene ledenvergadering van 8 juni a.s. met het kabinet wil praten over het bestuursakkoord n.a.v. de gehouden bijeenkomsten en de hierbij geuite zorg van de gemeenten over de gevolgen van de bezuinigingen van de sociale werkplaatsen. Dit zal plaatsvinden op 25 mei. Op 1 juni heeft de Tweede Kamer een hoorzitting gepland. Voor de ALV van 8 juni spreekt de VNG ook nog met het kabinet. Na deze gesprekken zal het bestuur met een nader voorstel naar de gemeenten komen.

## **6.2 Schrapen AWBZ-functie begeleiding/ treffen WMO-voorziening**

### *Voorstel*

Het rijk heeft besloten de functie begeleiding uit de AWBZ te schrappen en de met de extramurale AWBZ-begeleiding (incl. vervoer) te bereiken resultaten onder de reikwijdte van de compensatieplicht van de Wmo te brengen. Bestaande rechten van cliënten gaan niet over.

### *Constateringen:*

In het regeerakkoord is afgesproken dat gemeenten vanaf 2013 verantwoordelijk zijn voor die mensen die voor het eerst of opnieuw een beroep doen op begeleiding en dat gemeenten vanaf 2014 verantwoordelijk zijn voor alle mensen die in aanmerking komen voor begeleiding. Cliënten die al voor 1 januari 2013 een AWBZ-indicatie hebben, behouden hun recht totdat die indicatie afloopt, met dien verstande dat dit recht uiterlijk eindigt op 1 januari 2014.

In het bestuursakkoord wordt uitgegaan van het feit dat gemeenten in staat zijn om cliënten te bewegen meer gebruik te maken van –vaak doelmatigere- en meer passende informele en/of collectieve voorzieningen. Verondersteld wordt dat de beleidsvrijheid die dit met zich mee brengt, de gemeente in staat stelt om besparingen te realiseren.

Op het totale geïndexeerde budget dat wordt overgeheveld in 2013 en 2014 wordt een doelmatigheidskorting toegepast van 5%, waarbij zowel gemeenten als het rijk accepteren dat de korting lager of hoger kan uitvallen dan het vastgestelde bedrag van 140 miljoen (vanaf 2014) uit het regeerakkoord. Het is nog onduidelijk welk bedrag overgeheveld gaat worden in 2013 en 2014. De marges die nu worden aangegeven liggen nogal uit elkaar (tussen € 2,1 en € 3,3 miljard in 2014).

VWS laat onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de daadwerkelijke vrijvallende integrale uitvoeringskosten in de AWBZ i.v.m. het schrappen van de functie begeleiding. Deze vrijvallende uitvoeringsmiddelen worden overgeheveld naar gemeenten. Het kabinet stelt daarnaast in totaal 55 miljoen structureel beschikbaar voor uitvoeringskosten van zorg voor jeugd en begeleiding samen.

### *Reactie op het voorstel:*

Het overhevelen van deze taak biedt kansen voor de gemeente Heerhugowaard. Collectieve en individuele voorzieningen kunnen beter worden benut en beter worden afgestemd. Het vereist het beleidsmatig maken van keuzes en nieuwe wegen durven in te slaan. Het betekent wel dat afstand moet worden gedaan van de bestaande situaties, om de kosten beheersbaar te houden.

## **6.3 Decentralisatie jeugdzorg**

### *Voorstel*

Gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de gehele zorg voor kinderen, jongeren en hun opvoeders. Doordat de verschillende onderdelen van de jeugdzorg bij elkaar worden gebracht op en rond plaatsen waar jeugdigen en gezinnen vaak komen en onder verantwoordelijkheid van de gemeenten worden gebracht zal integrale ondersteuning en zorg dicht bij huis makkelijker tot stand komen.

Het gaat niet alleen om het verleggen van verantwoordelijkheid maar vooral ook om een nieuwe opbouw van een inhoudelijk fundament van de ondersteuning en zorg voor jeugdigen en/of hun opvoeders binnen hun sociale context met waar nodig een integrale aanpak van de problematiek. Het systeem kan veel simpeler en moet prikkels bevatten om de nadruk te leggen op (collectieve) preventie en ondersteuning in een vroegtijdig stadium. Het is een uitdaging aansluiting te zoeken bij de mogelijkheden en de kracht van jeugdigen en hun opvoeders en deze te helpen versterken. Dit betekent dus een andere werkwijze van alle betrokken partijen.

*Constateringen:*

De komst van jeugdzorgtaken naar de gemeente is een zekerheid, maar welke taken, fasering en financiële en personele gevolgen dit met zich meebrengt is grotendeels ongewis. De tot op heden verkregen informatie geeft nog onvoldoende helderheid, waardoor het onderbouwen van een eerste reactie niet mogelijk is.

Het bestuursakkoord geeft helderheid over:

- de jeugdzorgtaken die gedecentraliseerd zullen worden: provinciale jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering, jeugd-GGZ (inclusief begeleiding), zorg aan licht verstandelijk beperkte jeugdigen en de gesloten jeugdzorg.
- de verdere uitwerking van deze decentralisatie, waarbij de richtinggevende proces- en principeafspraken (uit het bestuursakkoord) zo spoedig mogelijk na het sluiten van het bestuursakkoord verder in deelakkoorden worden uitgewerkt.
- dat de transformatie van het huidige stelsel zowel inhoudelijk als financieel geen sinecure is. Voor de fasering van de decentralisatie van alle jeugdzorgtaken moet nog een transitieplan worden opgesteld.
- dat de afzonderlijke gemeenten direct financieel verantwoordelijk worden voor alle vormen van jeugdzorg.
- de transitie van jeugdbescherming en jeugdreclassering naar de gemeente, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering in uiterlijk 2016 wordt overgeheveld. Concreet betekent dit dat een organisatie die in 2016 in opdracht van de gemeente de jeugdbescherming en jeugdreclassering uit wil voeren daartoe gecertificeerd moet zijn. Rijk en medeoverheden nemen een jaar de tijd om te bezien aan welke kwaliteitscriteria voldaan moet worden en om de vorm van certificering te bepalen en hoe de toets hierop plaats zal vinden.
- Decentralisatie Jeugdzorg is op voorhand belast met een bezuinigingstaakstelling oplopend van € 80 mln. in 2015 naar € 300 miljoen in 2017.

*Reactie op het voorstel:*

- Decentralisatie van jeugdzorgtaken kan tot een meer integrale ondersteuning van kinderen, jongeren en hun opvoeders leiden. Dit zal de praktijk moeten uitwijzen.
- Zoals het bestuursakkoord aangeeft, is nog veel werk te verrichten voor wat betreft de inhoudelijke en financiële kaders. Wegens het uitblijven van deze kaders moet de komst van iedere jeugdzorgtaak voor wat betreft de financiële, personele en maatschappelijke gevolgen kritisch worden bekeken.

**6.4 Ruimte, economie en natuur**

In het bestuursakkoord is op het gebied van ruimte, economie en natuur een aantal decentralisaties opgenomen. Hier wordt ingegaan op de consequenties van die decentralisaties waarvan de effecten in Heerhugowaard merkbaar zullen zijn.

Ruimtelijke ordening en wonen

Het rijk wil een structuurvisie Ruimte en Infrastructuur maken met de nationale ruimtelijke belangen. Vooralsnog lijkt het erop dat het rijk zich vooral richt op de Randstad (noord- en zuidvleugel) en Eindhoven-Venlo. Tot nu toe hoort onze regio niet bij de noordvleugel; gezien de (financiële) belangen die hiermee gepaard gaan is een oriëntatie op de mogelijkheden om bij de noordvleugel aan te sluiten wel belangrijk.

In het bestuursakkoord staat:

*“De provincies worden verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied en voor het regionale beleid voor natuur, recreatie en toerisme, landschap, structuurversterking van de landbouw en leefbaarheid. Zij stemmen dat integraal af met de uitvoering van het provinciale en gemeentelijke ruimtelijk ordenings-, water- en milieubeleid. De provincies voeren de bovenlokale regie.”*

Het rijk gaat ook een structuurvisie maken voor gebruik van de ondergrond. Wat hiervan het effect is op mogelijkheden wko, diepe geothermie e.d. moeten we t.z.t. beoordelen.

Het Rijk is verantwoordelijk voor het ruimtelijk aanwijzen van het hoofdbuisleidingennet. Hier maakt onder meer de buisleiding door De Draai deel van uit.

Het Rijk is verantwoordelijk voor het ruimtelijk mogelijk maken van het hoofdelektriciteitsnet. Hiertoe behoort de hoogspanningslijn in De Draai. Onderzoek hiernaar loopt op dit moment.

In het bestuursakkoord staat:

*“Provincies voeren - rekening houdend met de rijksdoelstellingen - de regie over de integratie en afweging van ruimtelijke opgaven van (boven)regionaal belang. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor de (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering - binnen de provinciale kaders - en uitvoering van de woningbouwprogramma's. Waar samenwerking tussen gemeenten uitblijft, stimuleren provincies actief dat de samenwerking alsnog tot stand komt.”*

Duidelijk is in het bestuursakkoord dat samenwerking tussen gemeenten verwacht wordt, en dat de provincie een stevige stimulerende en zo nodig sturende rol krijgt. Duidelijk lijkt dat we meer dan voorheen te maken krijgen met “Haarlem” en minder met “Den Haag”, wanneer Heerhugowaard / de regio niet bij de noordvleugel kan aanhaken.

### Verkeer en vervoer

In het bestuursakkoord staat:

*“Kabinet, provincies en gemeenten werken voor de zomer van 2011 gezamenlijk de afspraken over MIRT en BDU uit. Daarbij regelen partijen dat provincies of gemeenten verantwoordelijkheid kunnen nemen bij MIRT-verkenningen (of daarop volgende fases in het MIRT-proces) conform de spelregels van het MIRT. Bij een startbesluit van een MIRT-Verkenning wordt nadrukkelijk afgesproken wie welke rol vervult. De BDU Verkeer en Vervoer wordt in lijn met het regeerakkoord overgeheveld naar de algemene fondsen.”*

Wat het effect hiervan is voor onze gemeente / regio is nog onduidelijk.

*“Het Rijk neemt de verantwoordelijkheid op zich voor het ruimtelijk mogelijk maken en voor het functioneren van de hoofdnetten van weg, water en spoor. Investerings worden met name gericht op de drie prioritaire gebieden, de achterlandverbindingen en de gebieden uit het Deltaprogramma”*

Dit zou betekenen dat investeringen van het rijk in onze regio niet meer aan de orde zijn, als we niet tot de Noordvleugel van de Randstad behoren. Dit zou dan via de provincie verlopen.

### **6.5 Water**

De laatste van de voorgestelde vijf decentralisaties uit het bestuursakkoord betreft het beleidsveld water.

Basis voor het bestuursakkoord hebben met name gevormd de nieuwe waterwet 2009, en de tussen VNG, UvW, Vewin en het IPO gesloten akkoorden binnen de waterketen.

Binnen de verwachte grote wateropgaven is een van de uitgangspunten de doelmatige uitvoering ervan. Hiervoor worden in het bestuursakkoord belangrijke stappen gezet zoals een doelmatige uitvoering van het waterbeheer. Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen beperken zich tot hun kerntaken; taken worden op een niveau zo dicht mogelijk bij de burger gelegd; per terrein zijn ten hoogste twee bestuurslagen betrokken bij hetzelfde onderwerp. Daarbij wordt effectief samengewerkt om de gemeenschappelijke doelen te realiseren. De benchmarks van de drinkwaterbedrijven, de gemeenten en de waterschappen worden gecontinueerd en worden driejaarlijks gehouden.

Slechts één bestuurslaag uit de algemene democratie is verantwoordelijk voor het vaststellen van doelen en de daarbij behorende kaders, normen en beleid: de kadersteller. Voor het hoofdwatersysteem (inclusief de primaire waterkeringen en de rijkskanaaldijken) is de kadersteller het Rijk, voor het regionale watersysteem (inclusief de regionale waterkeringen) en voor het grondwater is dit de provincie. Uitvoerende overheden zijn Rijkswaterstaat voor de rijkswateren en de waterschappen voor de regionale wateren. Ze zijn verantwoordelijk voor het beheer van het gehele watersysteem, dus voor al het oppervlaktewater, waterkeringen en grondwater, en maken de keuzes die noodzakelijk zijn voor beheer en uitvoering.

Op een aantal gebieden hebben de provincies de verantwoordelijkheid voor operationele taken. Het uitgangspunt is om deze verantwoordelijkheid over te dragen naar een uitvoerende overheid. Voor een aantal taken wordt nader onderzocht of het zinvol is deze taken over te dragen en zo ja, onder welke voorwaarden.

#### Vergroten van doelmatigheid

Hierbij wordt uitgegaan van bestaande verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Voor een aantal werkzaamheden worden afspraken gemaakt voor samenwerkingsverbanden. Het betreft het opzetten van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), een uniformering van de aanpak van de verbetering van regionale waterkeringen, het samenwerken op het gebied van crisisbeheersing, het efficiënt meten, verzamelen en ontsluiten van informatie, gezamenlijke inkoop, gezamenlijke programma's voor kennis en onderzoek, versterkte samenwerking op het gebied van vergunningverlening en handhaving, het heffen en invorderen van belastingen en het investeren in menselijk kapitaal.

#### Doelmatigheidswinst in de waterketen (onderdeel hiervan is de gemeentelijke riolering)

##### Waterketen

De waterketen bestaat uit de productie en levering van drinkwater door de drinkwaterbedrijven, het inzamelen en afvoeren van gebruikt drinkwater en overtollig regenwater en grondwater door de gemeenten en het transporteren en zuiveren van dit afvalwater door de waterschappen. Het beheer van de waterketen ligt kwalitatief op een hoog niveau. De doelmatigheid in de waterketen kan nog aanzienlijk worden vergroot door het beheer verder te professionaliseren en kennis en capaciteit te bundelen. Een regionale aanpak, een sterkere focus op kennis en innovatie en verbetering van de feitelijke werkprocessen staan hierbij centraal. Kosteneffectievere investeringsbeslissingen en systematischer en efficiënter uitvoeren van operationele taken moeten hier tot resultaten leiden. De gemeenten en de waterschappen zullen een besparing realiseren in de afvalwaterketen oplopend tot € 380 miljoen in 2020 op de jaarlijkse kosten. Partners in de afvalwaterketen maken regionaal afspraken met de drinkwaterbedrijven over gebruik en benutting van hun kennis en ervaring. De drinkwaterbedrijven zullen mede op basis van deze afspraken zelf € 70 miljoen besparen op jaarlijkse kosten in 2020.

##### Mogelijke wetgeving

In 2011 vindt een verkenning plaats van mogelijkheden om de samenwerking verder te stimuleren en af te dwingen. Onderdeel hiervan is de voorbereiding van wetgeving, voor het geval de uitvoering van de afspraken in het bestuursakkoord en het deelakkoord water over de waterketen onvoldoende resultaat en voortgang heeft. Deze wetgeving wordt uiterlijk 1 januari 2013 in procedure gebracht, tenzij de resultaten wel tijdig worden bereikt. Dan kan inwerkingtreding van die wetgeving achterwege blijven.

*Over bovenstaande afspraken zijn geen nadere opmerkingen.*

#### **Ad 7. Capita Selecta**

In de Capita Selecta staan afspraken over enkele onderwerpen die los staan van de decentralisatie.

Het gaat onder meer om:

- Onderzoek naar de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor het leerlingenvervoer;
- Zorg (onnodig gebruik zwaardere zorg, vermogenstoets);
- Overleg gemeenschappelijke agenda Rijk en gemeenten hedendaags burgerschap;
- Economische verduurzaming, energie en klimaat;
- Huisvesting statushouders;
- Financiering van een ondersteuningsprogramma implementatie e-overheid voor de periode 2012 tot en met 2014

*Van bovenstaande capita selecta is het noodzakelijk de verdere ontwikkelingen te volgen.*

#### **Ad. 8 Slotbepalingen**

In dit hoofdstuk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en het monitoren van het akkoord.



**Reacties uit het land**

In de media is al diverse malen aandacht besteed aan de reacties op het bestuursakkoord. Op het moment van stellen van dit voorstel hebben 23 gemeenten aangegeven tegen het bestuursakkoord te stemmen of dat te overwegen. Slechts drie gemeenten hebben aangegeven (al dan niet onder voorwaarden) voor te stemmen.

Een drietal provincies heeft al aangegeven tegen het akkoord te stemmen.

Ook de Vereniging van Gemeentesecretarissen heeft een reactie gegeven op het bestuursakkoord. Zij ziet het bestuursakkoord als een belangrijke uitdaging voor gemeenten, maar geven aan de concrete (financiële) consequenties van het akkoord voor de gemeenten niet te kunnen overzien. Zij zal dan ook pas een definitief oordeel vormen over het akkoord zodra die bekend zijn.

**Verder proces**

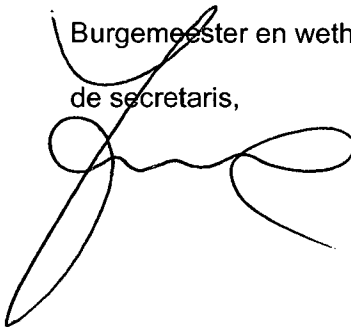
In voorliggend voorstel is een korte toelichting gegeven en is ingegaan op de consequenties van het bestuursakkoord voor Heerhugowaard. Het akkoord is een totaalpakket. De (financiële) toezeggingen gelden alleen indien ingestemd wordt met het totale akkoord. Instemmen op onderdelen is niet mogelijk. Indien het akkoord niet wordt gesloten zal de VNG op de afzonderlijke deelterreinen moeten onderhandelen. Welke consequenties dat zal hebben voor het akkoord is onduidelijk.

Stemming over het akkoord vindt plaats tijdens de algemene ledenvergadering van 8 juni a.s.

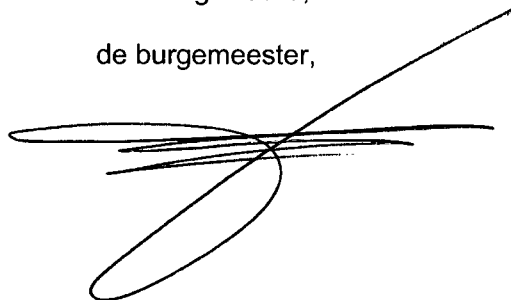
Het college vraagt de raad in te stemmen met het besluit van het college om niet in te stemmen met het bestuursakkoord 2011 - 2015 tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 8 juni a.s., tenzij er een adequate reservering wordt opgenomen in de Rijksbegroting om de compensatie van de Wet Werk naar Vermogen snel en effectief uit te keren.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,



de burgemeester,





# Heerhugowaard Stad van kansen

Nr.: RB2011084

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24 mei 2011

b e s l u i t

in te stemmen met het besluit van het college om niet in te stemmen met het bestuursakkoord 2012-2015 tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG op 8 juni a.s., tenzij er een adequate reservering wordt opgenomen in de Rijksbegroting om de compensatie van de Wet Werk naar Vermogen snel en effectief uit te keren.

Heerhugowaard, 24 mei 2011

De Raad voornoemd,

de wnd. griffier,

de voorzitter,